

BIBLIOTEKA KRAKÓW

X 2023 | NR 10 (71)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

**Wywiad z Joanną
Helander**
s. 3-5

**Wrześniowa
fotorelacja**
s. 6-7

**Gra terenowa
„Zagubieni”**
s. 8

Na okładce: Wnętrze Filii nr 44,
fot. Radosław Kurzeja

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Agnieszka Bisikiewicz, Jan Brodowski,
Paweł Czachor, Artur Czesak, Anna Grychowska,
Ludmiła Guzowska, Anna Jędrzejowska,
Małgorzata Kosmała, Radosław Kurzeja,
Greta Lemanaitė, Irmína Młynarczyk,
Janusz M. Paluch, Anna Piechota,
Agnieszka Sabak, Ewa Strach,
Anna Szczerbowska, Piotr Wasilewski,
Barbara Zajączkowska
Fotografia we wstępniku: Krzysztof Lis

Wydawca: **Biblioteka
Kraków**

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:

Sekretariat: tel. 12 61 89 100
(czynny w godz. 8.00–15.30)
E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska
Skład i przygotowanie do druku: FALL, www.fall.pl

Nakład 2000 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

#bibliotekakrakow #krakow #pamiętamy
#literaturawojenna #literaturaobozowa #1września
#wrzesień #literatura #wojna #2wojnaświatowa

Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Redaktor naczelna

Poetyczny październik

Już prawie jesień, a w pogodzie lato, więc w Bibliotece Kraków... o, nie, nie, to już koniec pikników. Rozpoczynamy za to gorące spotkania ludzi z książkami, tekstami, słowami. Przede wszystkim 6–7 października Noc Poezji, co oznacza dla naszych sympatyków spotkanie z poetkami wyróżnionymi w Konkursie im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki, które poprowadzi Bronisław Maj. Przyjmijcie też ciepło wybrane przez Jadwigę Malinę wiersze nieprofesjonalnych a utalentowanych i wrażliwych poetów, uczestników Peronu Literackiego, które znalazły miejsce w tym numerze „Informatora”.

Po wakacjach wracają regularne spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci oraz Klubu Dojrzałego Czytelnika. Powstają też kolejne miejsca, gdzie znajdziecie przestrzeń do rozmowy o książkach, wymiany myśli, wrażeń oraz dzielenia się swoimi refleksjami i emocjami. Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych zainauguruje swoją działalność w Filii nr 24, a w Punkcie bibliotecznym Filii nr 31 – Dyskusyjny Klub Komiksu.

I jeszcze gra terenowa w siedzibie głównej Biblioteki Kraków dla sympatyków (i nie tylko) Sherlocka i Enoli Holmes, i akcja dla zwierzaków, bo o nich przed zimą szczególnie trzeba pamiętać, no i cała masa spotkań w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”!

A temat tego numeru? LITERATURA HISTORYCZNA. O historii, historiach i historyjkach, z pasją i poczuciem humoru piszą autorzy recenzji, polecając książki na październikowe wieczory.

GDYBY TA POLKA NIE TRAFIŁA DO GÖTEBORGA

Jedno serce to za mało, gdy pierwsze trzeba zostawić w rodzinnej Rudzie Śląskiej, drugie w Krakowie, a trzecie w Göteborgu. No i jeszcze serce do fotografii. Z Joanną Helander, autorką towarzyszących obchodom Roku Wisławy Szymborskiej zdjęć z noblistką, rozmawiam w kawiarni, a towarzyszy nam współpracownik i przyjaciel fotografki Bo Persson, który chętnie włącza się do rozmowy. Na zdjęcia Szymborskiej porozkładane na kawiarnianym stoliku patrzymy znad pucharków z lodami – Joanna je uwielbia.

A.S.–M. Dwadzieścia cztery lata temu słynna seria Twoich zdjęć z Wisławą Szymborską, wówczas już od 3 lat noblistką, ukazuje się w albumie wydanym przez Znak. Publikację sfinansowało – i to w dwóch językach, polskim i szwedzkim – szwedzkie Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Intrygujący jest tytuł: *Gdyby ta Polka była w Szwecji*.

J.H.: Tytuł jest inspirowany wierszem Wernera Aspenströma, zresztą zamieszczonym w tej książce. Werner chyba się w Szymborskiej podkochiwał, ale to był bardzo nieśmiały poeta – uwielbiał ją, choć nigdy się nie spotkali. Był członkiem Akademii Noblowskiej, niestety wówczas już bardzo chorował i nie mógł dotrzeć na ceremonię, skontaktowali się tylko telefonicznie.

Ten wiersz przetłumaczył zresztą Czesław Miłosz.

Najpierw ja zrobiłam tłumaczenie filologiczne, a potem Miłosz z tego „zrobił wiersz”, piękny. Przeczytał go potem na promocji albumu w Centrum Kultury Żydowskiej na Kazimierzu w obecności Wisławy Szymborskiej, wielu krakowskich poetów oraz członków Akademii Noblowskiej.

Uwielbiam tę serię zdjęć Szymborskiej w jej mieszkaniu. Gdzie wtedy mieszkała?

Na Chocimskiej.

Zwłaszcza to „kuchenne” urzeka domową swobodą.

Ach, to akurat jest zasługa Joanny Gromek-Illeg. Wie, że oczywiście mam mnóstwo ne-

Joanna Helander i Wisława Szymborska

gatywów, i powiedziała kiedyś: „Zajrzę w te twoje negatywy, bo na pewno masz tam jakieś skarby”. No i właśnie wyciągnęła na światło dzienne to zdjęcie.

Były jakieś zdjęcia, które Szymborska obejrzała i powiedziała „O, na to się nie zgodzam”?

Ależ ja nie zostawiam wyboru moim ofiarom! Zatem taka sytuacja po prostu nie mogła mieć miejsca. Choć fakt, było wahanie, co zrobić ze zdjęciem z papierosem. Noblistka, światowe nazwisko, no i papieros w ręku. Szymborska rozstrzygnęła krótko: „Pokażcie mi poetę, który szuka inspiracji w gumie nikotynowej” – no i było po dylemacie.

Wiemy, że poetka nie przepadała za błyskami fleszy i sytuacjami, w których nie czuła się naturalnie. Trudno było namówić ją do tej sesji?

Opierała się parę lat. Ale знаła i lubiła mój pierwszy album z 1978 roku pt. *Kobieta*. Potrzebna też była protekcja Kornela Filipowicza. A jak już się zgodziła, to poszło z górkami. Atelier, lampy – to nie mój styl i też nie jej. Bo Persson zabawiał ją rozmową, więc wyszła bardzo naturalnie.

B.P.: Wisława Szymborska miała niezwykle zmysłową emanację.

Ty i Bo pracujecie razem i jesteście autorami m.in. dwóch ważnych dzieł – diaporamy poświęconej Wisławie Szymborskiej *Gdyby ta Polka była tutaj z nami* oraz filmu *Watching the Moon at Night*, w którym słyszymy głos Szymborskiej, tak mocno brzmiący i dziś. Stanowicie też dla mnie polsko-szwedzkie translatorskie yin i yang. Razem tłumaczyliście Ryszarda Krynickiego czy Władysława Bartoszewskiego. I jesteście w ogóle wielkim łącznikiem między Polską a Szwecją.

- ▶ Władysław Bartoszewski tym właśnie się kierował, gdy jako minister spraw zagranicznych przyznał nam nagrodę. B.P.: Odbieraliśmy ją zresztą w bardzo dramatycznych okolicznościach, był 11 września, świat właśnie dowiedział się o uderzeniu samolotów w World Trade Center w Nowym Jorku.

Żaden kraj nie poznaje kultury innego kraju ot tak, sam z siebie. Do tego najlepsi są nieformalni „ambasadorowie” i Wy kimś takim jesteście. Szwedzi świetnie znają m.in. dzięki Wam wielu polskich poetów i artystów, Teatr Ósmego Dnia, Agnieszkę Holland, można by długo wymieniać. Ten wielki rozdział Waszego życia zaczął się jednak w sposób trochę przypadkowy, jak to często zresztą bywa.

Był rok 1968, studiowałam romanistykę na Uniwersytecie Jagiellońskim. W marcu byłam w Komitecie strajkowym, a jesienią razem z siostrą i koleżanką z Nawojki wywieśliśmy w Żaczku plakat przeciwko agresji na Czechosłowację, wystawiłyśmy też skar-

Bo Persson z poetką

Wisława Szymborska w swoim mieszkaniu przy ul. Chocimskiej, Kraków 1983, fot. Joanna Helander

- bonkę na datki na pomoc Czechom. Taki żart na złość władzy.

Jednak dowcip zrobiony w czasach paskudnego roku, gdy wszystko zaczęło nagle przybierać wynaturzone wymiary, jak u Kafki.

Właśnie. Za ten dowcip trafiłam na 10 miesięcy do więzienia. Dziś brzmi to irracjonalnie, ale naprawdę trafiłam za kratki na Siemiradzkiego, gdzie trzymano nas w tragicznych warunkach. Był marzec, mróz, potwornie marzłam. Później jednak na szczęście przeniesiono mnie do kobiecego więzienia w Myślenicach. I wiesz co? Z perspektywy czasu cenię sobie to doświadczenie. Poznałam niezwykle interesujące kobiety, dojrzałam w przyspieszonym tempie i wtedy uświadomiłam sobie, jaki to był potworny system.

Zawieszono Cię też w prawach studenta. Gdy wyszłaś, zostałam z niczym i wróciłaś do rodzinnej Rudy Śląskiej. Ale okazało się, że i tam nie ma dla Ciebie miejsca.

Tak, dla takich jak ja nie było pracy. Stąd pomysł, aby wyjechać. Rzecz jasna do Szwecji, moja siostra miała już wtedy męża Szweda. Z tym że nie było to tak łatwe jak dziś, niemożliwe wręcz. Wymyśliliśmy więc, że trzeba mi przywieźć ze Szwecji męża. I tak się stało. W pół roku po ślubie dostałam zgodę na wyjazd. Zresztą ten mój „ratunkowy” mąż okazał się bardzo porządnym człowiekiem, jego matka także. Wsparcie na początku pobytu w obcym kraju ma duże znaczenie. Z zapałem zaczęłam od razu uczyć się szwedzkiego. Ten kraj przyjął mnie bardzo szczerze, zresztą ściągnęłam tam też brata, matkę i później 90-letnią babcię. Znalazłam tam drugi dom, ale od 1976 roku wracam ciągle do Polski.

No właśnie. Serce związałaś z Krakowem, ale jesteście z pochodzenia Ślązakami. Jak rozmawialiście ze sobą w tej Szwecji?

Oczywiście, że po śląsku! Zawsze. I tak jest do dziś! Tak jak zawsze rozmawialiśmy w rodzinnym domu.

To w Szwecji narodziła się fotograficzna pasja?

Pierwsze próby miały miejsce już w czasach gimnazjum w Rudzie, w ciemni, którą miał ojciec przyjaciółki. I to było ważne przeżycie. Sensualne. Ono pchnęło mnie w stronę fotografii bardziej niż jakiegokolwiek późniejsze fascynacje wielkimi fotografikami. Na pierwszą gwiazdkę w Szwecji dostałam bardzo dobry aparat fotograficzny, zrobi-

Poetka z kotem Andersa Bodegårda, fot. Joanna Helander

łam też od razu ciemnię w kuchni. Później zaczęłam również pisać, fotografia to było za mało.

Szwecja Cię doceniła – w 1983 roku zdobywasz tytuł „Fotografa Roku”, pojawiają się kolejne nagrody. Znalazłaś swój drugi dom.

Znalazłam, ale dom nosi się w sobie – mam go również w Krakowie...

**| Rozmawiała:
Agnieszka Staniszevska-Mól**

Wrześniowa fotorelacja

Wrzesień obfitował w różnorodne wydarzenia. Czytelnicy wzięli udział m.in. w Tygodniu egipskim, Narodowym Czytaniu, grze terenowej „Zagubieni” (o tym szczerzej piszemy na s. 8), a także podsumowaniu konkursu na najpiękniejszego mola lub motyla książkowego. My za to otrzymaliśmy tytuł Animatora Roku 2023.

Tydzień egipski zorganizowano w ramach projektu „Nowe podróże po literaturze” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Czytelnicy wysłuchali baśni egipskich, wzięli udział w spotkaniu z kulturoznawczynią Zofią Jurczak i pisarką Ewą Kassalą, prelekcji dr. Piotra Kołodziejczyka, warsztatach hieroglificznych. Podsumowaniem był piknik, na którym zorganizowano warsztaty archeologiczne, plastyczne, ruchowe, taneczne, a także grę terenową „Odszukaj skarb Boga Ra” i spektakl teatralny *Piraci i skarb pustyni*. Nad przebiegiem pikniku czuwała Kleopatra.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

► Biblioteka Kraków włączyła się w ogólnopolską akcję Narodowego Czytania. 9 września w ogrodzie Biblioteki Głównej wysłuchano fragmentów powieści Elizy Orzeszkowej *Nad Niemnem*. Wśród czytających znaleźli się: aktorzy i aktorki – Bożena Adamek, Alina Kamińska, Tomasz Wysocki oraz artyści Teatru Ab Intra działającego przy Nowohuckim Centrum Kultury, muzyk i wokalista Maciej Maleńczuk, bibliotekarze – Dorota Borek, Urszula Lachiewicz, Paweł Pacyna i Jacek Porzycki. Oprawę muzyczną zapewnił Międzyskolny Ludowy Zespół Pieśni i Tańca „Krakowiak”.

► Podsumowaniem konkursu na najpiękniejszego mola lub motyla książkowego była prezentacja zwyciężonych prac i uroczyste wręczenie nagród, a także udział w spektaklu. Uczestnicy konkursu zaprezentowali oryginalne i nietuzinkowe dzieła. Najlepsze z nich, tj. Mol Miś, Pożeracz literatury 2, Tadeusz – kumpel Gustawa i Król motyli zostały nagrodzone.

| Paulina Knapik-Lizak

Biblioteka Kraków Animatorem Roku 2023!

„Zagubieni” w Bibliotece Kraków

Znane literackie postaci zagościły w Bibliotece Kraków przy okazji niezwyklej gry miejskiej „Zagubieni”, która została rozegrana w wybranych filiach w sierpniu i we wrześniu.

Co może się wydarzyć, kiedy ekscentryczny naukowiec i pisarz-grafoman zechce stworzyć, przy pomocy sztucznej inteligencji, literacki bestseller, lecz zawiedzie go maszyna obliczeniowa? W filiach Biblioteki Kraków nieoczekiwanie pojawiają się znane postaci literackie, które usilnie próbują wrócić do swoich światów. Co im grozi, jak możemy im pomóc?

To zadanie dla łowców przygód, pasjonatów literatury i filmu w każdym wieku.

Motywy przewodnim gry stali się bohaterowie słynnych powieści oraz motywy literackie. W tym celu specjalnie zaaranżowano i zainscenizowano wnętrza filii tak, aby oddawały klimat poszczególnych gatunków literackich: kryminału, fantasy, horroru, romansu, powieści przygodowej, baśni i komedii.

W ramach gry „Zagubieni”, rozgrywanej w grupach kilkuosobowych, odbywały się równocześnie dwa konkursy: na najlepszy strój oraz najciekawszą nazwę grupy zgłoszonej do gry. W postaci literackie wcielili się zarówno uczestnicy, jak i jej animatorzy oraz

bibliotekarze. Zwyczców gry oraz konkursów poznamy w październiku, podczas finałowego balu kostiumowego.

Gra miejska „Zagubieni”, której dwie edycje cieszyły się dużą popularnością, jest elementem realizowanego przez Bibliotekę Kraków projektu „Świat książki w zasięgu ręki”, obejmującego również grę paragrafową nawiązującą do twórczości komediopisarza Aleksandra Fredry i bohaterów powołanych na kartach jego dzieł oraz happeningi literackie z udziałem postaci ze słynnych powieści i bajek.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Czas historii, czas fikcji

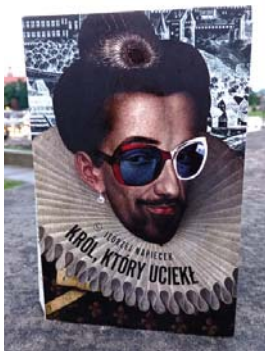
W dziejach dwudziestowiecznej literatury znajdziemy ogrom różnorodnych nurtów, począwszy od pojęć szerokich, jak modernizm i postmodernizm, skończywszy na mniej lub bardziej znaczących prądach, szkołach i grupach. Przewrót nie ominął również powieści historycznej, która za sprawą nowego historyzmu wypłynęła na nieznanne wody. Na poboczu tej rewolucji znajdziemy powieści wpisujące się w tendencje określane przez filmoznawcę Tadeusza Miczkę mianem „historyzmu onirycznego”, a definiowane jako utwory, których akcja dzieje się „poza czasem i konkretnymi uwarunkowaniami dziejowymi”.

W ten sam sposób możemy podejść do zapomnianej książki hiszpańskiej autorki Any Marii Matute zatytułowanej *Wieża strażnicza*. Akcja utworu rozgrywa się w niewiadomym królestwie. Nieznany jest również czas, w jakim mają miejsce wydarzenia, nasuwa on jednak podobieństwa do epoki średniowiecza. Poznajemy bohatera/narratora, który snuje opowieść o swoim życiu od wczesnych lat dziecińczych do młodzieńczego okresu przygotowań do stanu rycerskiego. Treść wypełniają opisy codziennego życia, zwyczajów, przyjmowanych nauk i świątowania. Ta na pozór prosta fabuła skrywa złożony świat wewnętrzny. Matute daje nam wgląd w formowanie się procesu historycznego, od narodzin mitu – pierwotnego, porażającego opisu prymitywnej egzystencji – przez rozwój postaci bohatera do opowieści o psychologii władzy, czasie i celowości życia.

Wieża strażnicza przywołuje skojarzenia z oniryczną i tajemniczą atmosferą *Pustyni Tatarów* Dina Buzzatięgo, lecz jej energia i opisy pierwotnego szaleństwa odwołują się do *Krwawego Południka* Cormaca McCarthy'ego. Jest to proza niełatwa, ale dająca dużo satysfakcji z obcowania z niezwykłym światem fikcji.

| Radosław Kurzeja

ANA MARIA MATUTE
WIEŻA STRAŻNICZA
tł. Kalina Wojciechowska
Czytelnik | Warszawa 1976

Staropolska menażeria

Mamy w zwyczaju podchodzić do historii z patosem, z powagą traktować tragiczne dzieje. Uważamy, że to zawsze nas krzywdzono, co przesłania obiektywne spojrzenie na minioną rzeczywistość. Zaczytujemy się w powieściach, które mają krzepić serca. Tymczasem głos zabierają inni, mający na świat odmienne spojrzenie. *Król, który uciekł* to komedia historyczna, która już od początku szydzi ze śmierci ostatniego Jagiellona i jednego z największych kryzysów władzy w dziejach Polski. Królewską rację stanu przedstawia jak korporacyjny świat, profanuje insygnia, wyśmiewa koronacje elekcyjnych królów. Pierwszy rozkaz nowego elekta to polecenie nauki korzystania z *locus secretus*, czyli wychodka. J. Napieček miksuje fakty z fikcją i robi to zabawnie, bez przesadnych konfabulacji. *Spiritus movens* całej akcji jest karzeł, który tak naprawdę nie jest karłem, pieczętujący się tym samym herbem, co Jan Skrzetuski. Pełen poczucia krzywdy, postanawia zemścić się na oprawcach: Rzeczypospolitej i księciu Henryku Walezjuszu. Polacy w tej książce to słowiańskie, włochate i grube bestie, choć interesowni, to jednak naiwni; Francuzi są zblazowani, brudni, znudzeni, lecz potrafią w sposób wyrafinowany korzystać z polityki. Turcy podczas elekcji serwują kebaby, a magnaci klną jak szewcy. Niektórych razi współczesny język, bardzo pasujący do konwencji stworzonej przez autora. Do tej książki należy mieć dystans, potraktować ją jak słony karmel. Ta wartka historia, gdy tak zastanowić się głębiej, jest gorzką ironią na temat rodzimych dziejów, demokracji szlacheckiej i współczesnego parlamentaryzmu.

| Paweł Czachor

JĘDRZEJ NAPIEČEK
KRÓL, KTÓRY UCIEKŁ
Wydawnictwo Krytyki Politycznej | Warszawa 2019

7 maja 1977, Kraków, Szewska 7

Cezary Łazarewicz napisał ważną – przynajmniej dla mojego pokolenia – książkę *Na Szeńskiej. Sprawa Stanisława Pyjasa*. W reporterskim śledztwie stara się wyjaśnić wciąż owianą tajemnicą śmierć Stanisława Pyjasa, 24-letniego studenta polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego pochodzącego z Gilowic pod Żywcem. Mieszkał w legendarnym Domu Studenckim „Żaczek”. Był związany z kształtującą się wśród krakowskich studentów opozycją demokratyczną. Wśród jego najbliższych przyjaciół znajdowali się Bronisław Wildstein, Bogusław Sonik, Lilianna Batko (obecnie Sonik) oraz Lesław Maleszka, o którego współpracy z SB dowiedzieliśmy się dopiero w 2001 roku. Stanisław Pyjas zginął w niewyjaśnionych okolicznościach. Nad ranem 7 maja 1977 roku został znaleziony na klatce schodowej kamienicy przy ul. Szewskiej 7. Odpowiedzialnością za śmierć obarczono służby bezpieczeństwa PRL, które inwigilowały niepokornych studentów i usiłowwały ich zastraszyć choćby prymitywnymi anonimowymi listami pełnymi gróźb. Śmierć Pyjasa traktowana była od samego początku jako morderstwo polityczne. Kilkakrotnie wznawiane śledztwo. Niestety, wyjaśnianie pojawiających się nowych wątków, ponowne przesłuchania świadków, a nawet przeprowadzona 20 kwietnia 2010 roku ekshumacja nie doprowadziły do wskazania sprawców przestępstwa ani do jednoznacznego rozstrzygnięcia: morderstwo czy wypadek?... Czy śledztwo Łazarewicza definitywnie wyjaśnia dramatyczne zdarzenie z majowej nocy 1977 roku w ciemnej klatce schodowej kamienicy przy ul. Szewskiej 7 w Krakowie? W doskonale napisanej książce autor z niezwykłą starannością odtwarza tamte wydarzenia, skrupulatnie relacjonuje podejmowane kilkakrotnie śledztwo, przytacza swoje rozmowy ze świadkami. Książkę Łazarewicza czyta się jednym tchem!

| Janusz M. Paluch

CEZARY ŁAZAREWICZ
NA SZEŃSKIEJ. SPRAWA STANISŁAWA PYJASA
Czytelnik | Warszawa 2023

Książki są jak klucze do drzwi – otwierają dzieci na rozmowę. Gdy przekreślimy już taki klucz, pozwólmy dziecku we własnym tempie uchylać drzwi do świata emocji, relacji społecznych, doświadczenia, odkrywania oraz zrozumienia siebie i świata. Niech samo urządza tę przestrzeń rozmowy, a my i książka wspierajmy je w tym. CZYTAJCIE I ROZMAWIAJCIE!

| Redakcja

Kolejna polecana książka dotyczy odwagi. Pracując na co dzień z dziećmi, przekonałam się, jak bardzo ten temat jest im potrzebny. Bywa, że ich błędne rozumienie tego słowa determinuje pewne zachowania. Ta książka pomaga zmienić wyobrażenia o tym, że tylko nieliczni, wyjątkowi ludzie mają odwagę. Najczęściej pracuję nią w przedszkolach, ale jest też bardzo pomocna w rozmowach z dziećmi w szkole rozpoczynającymi swoją edukacyjną drogę. Historia niewielkiej myszy, niezauważanej przez inne zwierzęta, oraz jej chęć dokonania zmiany w swoim życiu skradła serca małych czytelników. To książka obrazkowa, co jest ogromną zaletą, gdyż warstwa obrazu dostarcza podczas pracy dodatkowych, spontanicznych impulsów do rozmowy. Po przeczytaniu książki i wspólnym ustaleniu definicji odwagi warto zapytać dzieci o ich własne doświadczenia – kiedy udało im się podjąć działania mimo towarzyszących obaw. Pracą plastyczną może być zrobienie grzywy lwa z odrysowanych na kartkach i wyciętych z nich dłoni dzieci. Próbą odwagi dla chętnych może być wyjście na „skałę” (można przygotować imitujące ją podium) i głośne wypowiedzenie swojego imienia (np. „Jestem Hania”) wraz z hasłem z książki: „Dam radę!”.

| Roksana Kociołek-Kaszyńska

Proponowany wiek odbiorcy: 4+

RACHEL BRIGHT, JIM FIELD
MYSZ, KTÓRA CHCIAŁA BYĆ LWEM
Wydawnictwo Zielona Sowa | Warszawa 2023

RECENZJE

Co diabły robią w Łodzi?

Zabiorę Was dzisiaj w niezwykłą podróż do przeszłości. Wsiadamy więc do wehikułu czasu, jakim jest książka Grażyny Bąkiewicz *Król bawełny*, i lądujemy w 1877 roku w Łodzi. Wkraczamy do świata rodziny Poznańskich w momencie, kiedy ci przeprowadzają się z kamienicy przy Starym Rynku do posiadłości u zbiegu ulic Ogrodowej i Stodolnianej, sąsiadującej z przedziałnią należącą do Izraela K. Poznańskiego (ta piękna kamienica stoi do dziś). Naszym przewodnikiem po ówczesnym mieście i jego realiach jest Maurycy Poznański, dziesięcioletni chłopiec, najmłodszy syn fabrykanta. Bohater jest świadkiem pewnego incydentu. Otóż jakiś człowiek wdaje się w sprzeczkę z tatą Maurycego i, wzburzony, wykrzykuje mu w twarz, że zaprzedał duszę diabłu. Te słowa tak wstrząsają chłopcem, iż pragnie się dowiedzieć, co tak naprawdę oznacza to, skądinąd straszne, stwierdzenie. Na własną rękę rozpoczyna śledztwo, aby wyjaśnić poważne oskarżenie dotyczące jego ukochanego „tate”. To, czego się dowiaduje o swoim ojcu, nie napawa optymizmem. Niestety okazuje się, że jego kochany tata, aby zarobić jak najwięcej pieniędzy, wykorzystuje robotników ponad ich siły, a wśród pracowników są także małe dzieci, nie zapewnia im należytych warunków pracy, płacy oraz opieki medycznej w razie wypadku. Czy Maurycemu uda się nakłonić ojca do zmiany postępowania wobec innych ludzi? Czy jego „tate” zdobędzie upragniony tytuł „króla bawełny”? I jaką rolę odegrają w tej całej historii diabły? Tego oraz różnych ciekawych faktów dotyczących zwyczajów Żydów i Polaków, a także życia w ówczesnej wielokulturowej Łodzi, dowiecie się, czytając tę niezwykle pouczającą powieść. Dodatkowym atutem książki są ilustracje Katarzyny Kołodziej, która umiejętnie łączy fotografie XIX-wiecznej Łodzi ze swoimi rysunkami, co tworzy fantastyczną całość.

| Anna Jędrzejowska

GRAŻYNA BĄKIEWICZ, KATARZYNA KOŁODZIEJ
KRÓL BAWEŁNY. OPOWIEŚCI DZIECI FABRYKANTA
Wydawnictwo Literatura | Łódź 2023

Dzierganiowe tai chi

Przytulny, ciepłym światłem lampy otulony, wygodny fotel i babcia z robótką w rękach. To nie jest obraz, który staje nam przed oczami, kiedy mówimy o problemach zdrowotnych, radzeniu sobie z trudnościami życiowymi ani tym bardziej dziejach świata czy kraju. Przytaczając opowieści i anegdoty oraz fakty historyczne, jak też opierając się na doświadczeniu własnym, pogląd ten burzy autorka książki – ekonomistka, socjolożka, dziennikarka i maniaczka dziergania. Loretta Napoleoni otwiera przed czytelnikiem nieznaną lub, ściślej mówiąc, nieuświadomioną zawitość wpływu dziergania i robótek ręcznych nie tylko na każdego z nas, ale też na społeczeństwa. Okazuje się, że tak błaha na pierwszy rzut oka czynność jak przekładanie na drutach oczek lewych i prawych może mieć ogromny wpływ na samopoczucie, pomaga uporać się ze stresem, pokonać problemy zdrowotne, opóźnia proces starzenia się, usprawnia relacje międzyludzkie. Zdaniem autorki dzierganie nie zna podziału na wiek, klasy społeczne, poglądy polityczne ani na płeć. Jest czynnością, dzięki której mamy szansę poznać najdalsze zakamarki swojej duszy i umysłu, w najtrudniejszych chwilach życia odnaleźć spokój i właściwe rozwiązanie. Po nitce do kłębka...

| Greta Lemanaitė

LORETTA NAPOLEONI
DZIEJE SIĘ! JAK RĘKODZIEŁO WPLATA SIĘ W HISTORIĘ ŚWIATA I NAS SAMYCH
tł. Tomasz Kwiecień
Wydawnictwo Kobiectwo | Białystok 2023

Historia ukryta w kwiatach wiśni

Fikcyjne opowieści obyczajowe oparte na prawdziwych zdarzeniach historycznych zyskują coraz większą popularność. Porywają czytelników i czytelniczki na całym świecie, bo nie tylko zgrabnie opisują realia minionych lat, ale też chwytają za serce.

Ana Johns zdecydowała się w swojej opowieści na poprowadzenie fabuły na wielu płaszczyznach czasowych i powołała do życia dwie intrygujące postacie kobiece.

Lata pięćdziesiąte, Japonia. Właśnie tutaj poznajemy pierwszą z bohaterek, siedemnastoletnią Naoko, której rodzina pragnie zapewnić jak najlepszy status społeczny i materialny na kolejne lata. Wiedzie ku temu droga poprzez zaaranżowane małżeństwo. Serce dziewczyny należy już jednak do amerykańskiego marynarza, co może przynieść poważne kłopoty.

Po drugiej stronie Pacyfiku, lata po wydarzeniach w Kraju Kwitnącej Wiśni, towarzyszymy dziennikarce Tori w próbie rozwikłania rodzinnej tajemnicy. Pragnie ona poznać przeszłość swojego ojca, który jako nastolatek zaciągnął się do służby w marynarce wojennej. Posiadając jedynie list zaadresowany do dawnej ukochanej taty oraz strzępki informacji, wyrusza w podróż do Yokosuki, żeby zrozumieć, co wydarzyło się przed laty.

Cała opowieść skonstruowana jest w bardzo spójny sposób, sprawiający, że czytelnik „płyynie” wraz z kolejnymi rozdziałami oraz rozwojem wydarzeń. Różnice kulturowe między lubującym się w tradycjach społeczeństwem Japonii a Zachodem pojawiają się z każdej strony, budując niepowtarzalny klimat fabularny.

Dzięki temu mogę śmiało polecić tę historię o podejmowaniu trudnych decyzji oraz burzliwych relacjach japońsko-amerykańskich po drugiej wojnie światowej.

| Julia Niewiadomska

ANA JOHNS

KOBIETA W BIAŁYM KIMONIE

tł. Agnieszka Wyszogrodzka-Gaik

Wydawnictwo Kobiectwo | Białystok 2021

Jungle Speed

Jungle Speed to pozycja, która wielkim przebojem weszła na rynek lata temu i od tego czasu doczekała się reedycji i alternatywnych wersji. Bazuje na spostrzegawczości i szybkości reakcji, a pojedynki potrafią być naprawdę zacięte.

Gracze otrzymują po stosie kart i kolejno je odkrywają. Kiedy dwie osoby mają przed sobą ten sam symbol, muszą jak najszybciej chwycić totem znajdujący się na środku obszaru gry. Osoba, której się to uda jako pierwszej, oddaje swoje karty przegranemu. Część z symboli pojawiających się w grze będzie w jakimś stopniu modyfikowała podstawowe zasady, czyniąc rozgrywkę znacznie ciekawszą. Zwycięstwo należy się temu, kto najszybciej pozostanie bez żadnych kart.

Choć na pierwszy rzut oka *Jungle Speed* może wydawać się banalnie prosta, wcale tak nie jest. Symbole zostały tak dobrane, by w pośpiechu łatwo je było ze sobą pomylić. A obecne w talii karty specjalne dodają jeszcze więcej dynamiki.

Pozycja ta jest godna polecenia. Proste zasady pozwalają na nauczenie się gry w dosłownie chwilę. Jednocześnie wcale się nie nudzi. Trzeba jednak uważać – długie panokcie potrafią zostawić wyraźne ślady, kiedy ręce osób grających zderzą się przy totemie.

Jungle Speed doskonale sprawdzi się zarówno wśród młodszych, jak i starszych miłośników planszówek.

| Marcin Kłak
Stowarzyszenie Krakowska
Sieć Fantastyki

THOMAS VUARCHÉ, PIERRIC YAKOVENKO

JUNGLE SPEED

tł. Artur Jedliński

2–10 osób, 10–15 minut, od 7 lat
Rebel

Drodzy Czytelnicy! Ależ się cieszymy, że ślicie nam swoje recenzje! Teraz czas na kolejną! Pamiętaj, Ty też możesz być naszym recenzentem – wyślij nam swoją literacką opinię! Możesz ją przestać mailowo (recenzje@biblioteka.krakow.pl); więcej informacji znajdziesz na stronie Biblioteki Kraków. Jaki jest plan? Co miesiąc chcemy czytać Wasze recenzje! Wybieramy najlepsze, które publikujemy i nagradzamy! Do czytania!

| Redakcja

Recenzja Czytelnika

Explorer Academy: Akademia Odkrywców. Tajemnica Mgławicy Trudi Trueit to pierwszy tom serii „Explorer Academy: Akademia Odkrywców”. „National Geographic” określił ją jako serię dla młodych liderów. Dlaczego? Akademia Odkrywców to prestiżowa szkoła dla nastolatków, do której mogą dostać się tylko wybrani. Zgłębiając tajniki z różnorodnych dziedzin, budują umiejętności, które będą wykorzystywać na misjach związanych z ochroną środowiska naturalnego. Oprócz zdobywania wiedzy ćwiczą różnego rodzaju akcje ratunkowe w nowoczesnym symulatorze GRROT-a. Do tej elitarnej szkoły dostaje się 12-letni Cruz Coronado. Jeszcze przed wyjazdem okazuje się, że tajemnicza organizacja chce przeszkodzić Cruzowi w uczęszczaniu do szkoły. Chłopak nie rezygnuje mimo ponawianych przez organizację prób. Z pomocą starych i nowych przyjaciół, z determinacją chce dowiedzieć się, co to za organizacja i dlaczego zależy jej na pozbyciu się go. To nie jedyne zadanie. Okazuje się, że musi też rozwiązać zagadkę pozostawioną mu przez jego matkę, która pracowała w szkole i zginęła w pożarze, a która była powiązana z organizacją. Jak widać, fabuła książki jest bardzo wciągająca. To powieść przygodowa z elementami edukacyjnymi, ukazująca też nowoczesne gadzety technologiczne. Do tego autorka uwrażliwia nas na to, o co warto zadbać w ówczesnym świecie – czyli o ochronę środowiska naturalnego. I kto wie, może szkoła wymyślona przez Trudi Trueit jest zapowiedzią przyszłych szkół, które łączą zajęcia teoretyczne, praktyczne, wykorzystanie nowych technologii z intencją służenia światu w jakiejś dziedzinie?

| Ilona Gajak

TRUDI TRUEIT

EXPLORER ACADEMY. AKADEMIA ODKRYWCÓW. TAJEMNICA MGŁAWICY

tł. Krzysztof Kietzman

Wydawnictwo Olesiejuk | Ożarów Mazowiecki 2022

Różnorodny „Peron Literacki Biblioteki Kraków”

Poezja pomaga odkryć, kim tak naprawdę jesteśmy. To także dobry sposób wyrażenia opinii na pewne tematy. Pisząc wiersze, możemy łatwiej zrozumieć i opanować emocje. Do tego ma terapeutyczną moc. Magię literackich strof znają już uczestnicy cyklu warsztatów „Peron Literacki Biblioteki Kraków”. Doświadczona poetka i opiekunka warsztatów, Jadwiga Malina, wybrała siedem najlepszych wierszy. Każdy jest inny, każdy ma inny styl. Niektórzy poeci odwołują się do motywów literackich (*Exegi monumentum*), inni zamieszczają na początku dedykację (np. Herbertowi). Poruszone tematy i motywy są różne (noc, śmierć, pożegnanie, motywy zwierzęce, wspomnienia z dzieciństwa i konstelacje gwiazd na niebie). Niektóre wiersze są mocno osadzone w konkretnej przestrzeni, np. *na łąkach* (Łąki Nowohuckie). Są i takie, które mówią o poszukiwaniu siebie.

Różnorodność „Peronu Literackiego” polega nie tylko na odmiennym stylu poetów, wyraźnie widoczne są też inne miejsce urodzenia, inny wiek, inne doświadczenie życiowe. Mimo to połączyła ich szczególna wrażliwość na świat i miłość do słowa, słowa poetyckiego.

| Ludmiła Guzowska

Anna Parczewska

Moje pudełko wyobraźni

Zbigniewowi Herbertowi

Zaćwierkaj jak ptaszek –
Z muzyki wyskoczy zajac,
Poprowadzi cię przez magiczny las.
Do skraju dróg.
Zapukaj w drzewo –
Pojawi się domek,
Z ogrodem i zwierzętami.
Zagra muzyka.

Tupnij nogą –
Śnieg spadnie,
Noc się odkrywa.
Jest cicho.

Zamknij oczy –
Biblioteka rozkwita,
Czytam całą noc.
I księżyc jak diament świeci.

Anna Blichowska

To nie ma być śmieszne

Exegi monumentum

Popatrz jaki bajeczny, choć bezużyteczny
Trwalszy niż ze spiżu
Będą go podziwiać zrozpaczone masy
I ci szczęśliwi także – ale z ironią w oczach
Panie w splecionych warkoczach
Panowie z dziurami w kroku
I wielbiciele baroku
A ja o północy zstąpię
I swe skrzydła rozciągnę
Nad splecionymi warkoczami
I dziurawymi krociami
Będą się gnieść w tłoku
Wielbiciele baroku
A ja się wnet obrócę
I chłodne spojrzenie rzucę
I powiem do publiki
Nie patrzcie w spizowe pomniki
Na koniec – sumienia poruszę
Popatrzcie sobie w dusze...

Alhelí Málaga na łąkach

czwórka nigdy się nie spóźnia
więc uciekaj
ale już
spotkamy się kiedyś na łąkach
nowohuckich powspominamy
trzecią klasę podmokłe piwnice
nasze domki były tam za lasem
w drodze do szkoły zgubiłam
okulary gdzieś na wzgórzach
jak igła w stogu
do końca roku w pierwszej tawce
pamiętam również szpital
zbity termometr święta
kiedyś znalazłam mysz
w kubie na śmieci
wyrzuciłam ją na śnieg
miałam życie usłane różami
żadnej wojny

Jan Skoumal

W świętokrzyskim gwiazdy są bliżej

W świętokrzyskim gwiazdy są bliżej
Patrzę na kwieciste
Wzory chust
Świecą gdy pani babcia
Znów biega z konewką
Martwią się by nie zawadziła
O wystającą trylinkę

W świętokrzyskim gwiazdy są bliżej
Zwiaszcza ta płonąca
Nad Świętym Krzyżem
Kapliczką maryjną
Ruiną zamku i domem pisarza
Z którym jeździ na gietdę
Po ziemniaki

W świętokrzyskim gwiazdy są bliżej
A wystarczy spojrzeć z balkonu:
Mały Wóz stoi zdezelowany
Na wybiegu dla kur
A Dużym jeździ się na ryby

Karolina Gurazda-Grabarczyk
Pikuś – mądry dobry pies

jego już tam nie ma
powiedział weterynarz

nie głaszczę swojego serca
nadzieję na ponowne spotkanie
więc mówię żegnaj
to był długi spacer
i płaczę aż do zachłyśnięcia
wszystkimi wspólnymi chwilami
które złapaliśmy razem
na smycz życia

potem
jeszcze przez moment
dotykam jego uszu
i wychodzę w noc
która połyka mnie na amen smutku

Krzysztof Zagańczyk

O kocie

Jadwidze Czerwińskiej

do dziś nie wiem po co
był nam wtedy
tamten kot
raz pytałem o to matkę
i też odrzekła – nie wiem
pamiętam
że strasznie dziki był ten kot
choć pochodził z dobrego domu
gdzie mówią po angielsku
i grają na pianinie
a każde nowe zwierzę otrzymuje imię
w chwili przyjścia na świat –
on jeden tylko się nie nazywał
po prostu: był sobie kot
i pewnego dnia ten kot
wyszedł z domu i nie wrócił
był wtedy kwiecień –
środek tygodnia
jak okres próbny
przed nowym życiem
chmury wróbił świętowały
wtedy hucznie jego śmierć
a kot – czarodziej niewiedzy
akurat wtedy zmienił się w chmurę
i długo długo płynął niebem
a potem – spadł
z deszczem – gasząc jeszcze
na odchodnym
kilka pragnień tego świata
na przykład – takiej antylopy gnu
gdzieś hen w dalekim sercu Afryki –
w czas pory suchej
gdy czujna śmierć
wytrzeszcza ku niej
swe oczy kota

Małgorzata Kowalczyk-Fałda
Pytania bez odpowiedzi

może czas na do widzenia
czas, by spełnić swe marzenia
może nie

może czas, by się obudzić,
poczuć, że nie muszę brodzić
w cudzym śnie

może czas, by odkryć znaną
funkcję dawno zapomnianą
srebra w szkle

może dość bycia latawcem
sterowanym ręką, wiatrem

czego chcę?

Noc Poezji z laureatkami 10 edycji Konkursu im. Anny Świrszczyńskiej

Tegoroczna edycja Konkursu im. Anny Świrszczyńskiej na Książkowy Debiut Poetycki cieszyła się wyjątkową popularnością. Do udziału w konkursie zgłoszono aż 140 zestawów wierszy!

Jury, obradujące w składzie dr Bronisław Maj – przewodniczący, prof. Krzysztof Biedrzycki, prof. Dorota Kozicka, dr Małgorzata Lebda, zdecydowało o przyznaniu w tym roku trzech równorzędnych wyróżnień: Sylwii Chutnik za zestaw pt. *Pobite gary*, Oldze Juskowiak za zestaw pt. *Podlewam schody*, Elżbiecie Sali-Hołubowicz za zestaw pt. *Umysł goi się powoli*.

Pierwsza z wyróżnionych poetek, Sylwia Chutnik, jest doktorem nauk humanistycznych, pisarką, publicystką, działaczką społeczną i promotorką czytelnictwa, kuratorką festiwalu i inicjatyw literackich. Publikuje na łamach prasy polskiej i zagranicznej. Laureatka nagród literackich i społecznych. Nigdy nie opublikowała tomu poetyckiego, choć kilka jej wierszy ukazało się w pismach i antologiach. Anna Świrszczyńska to jedna z jej ulubionych poetek.

Olga Juskowiak, autorka tomu *Podlewam schody*, jest graficzką, absolwentką poznańskiej Akademii Sztuk Pięknych. Zajmuje się komunikacją wizualną, rysunkiem i poezją. Publikowała m.in. w magazynie „Helikopter” i kwartalniku „Strona Czynna”. Mieszka w Poznaniu.

Natomiast twórczość trzeciej laureatki, Elżbiety Sali-Hołubowicz, została dotychczas doceniona m.in. w XVII Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim „Struna Orficka” im. Wojciecha Bąka (2022) – I miejsce, w 53. Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim im. Jana Śpiewaka i Anny Kamińskiej (2022) – II miejsce czy w XXVII edycji konkursu poetyckiego „O Złote Pióro Sopotu” (2022) – wyróżnienie.

Serdecznie zapraszamy na spotkanie poświęcone twórczości wyróżnionych autorów, które odbędzie się podczas 13. Nocy Poezji 7 października o godz. 17:30 w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”.

Krakowskie kalendarium literackie

4 X
1963

W Londynie zmarł **Zygmunt Nowakowski** (ur. 22.01.1891 w Krakowie) – polonista, pisarz, dziennikarz, aktor i reżyser teatralny. Należał do zespołu aktorskiego Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, w którym przez cztery lata był też dyrektorem, pracował także jako aktor i reżyser w Teatrze Bagatela. Jako dziennikarz pisał artykuły do „Dziennika Narodowego” i „Wiadomości Polskich”, był stałym felietonistą „Ilustrowanego Kurjera Codziennego”. Publikował powieści (*Przylądek Dobrej Nadziei*), zbiory felietonów (*Lajkonik*, *Wieczory pod dębem*), reportaże (*Geografia serdeczna*), wspomnienia (*Mój Kraków i inne wspomnienia*) i sztuki sceniczne (*Galęzka rozmarynu*). W 1935 r. został laureatem literackiej nagrody miasta Krakowa.

8 X
1923

W Buczaczu urodził się **Jan Adamski** (zm. 26.07.2010 w Krakowie) – aktor teatralny, filmowy i telewizyjny, pisarz. Ukończył Studium Dramatyczne Iwo Galla w Krakowie oraz prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim. Występował na scenach teatrów krakowskich: Teatru Rapsodycznego, Starego Teatru oraz Teatru im. J. Słowackiego. Był mężem poetki Anny Świrszczyńskiej. Opublikował kilka zbiorów opowiadań (*Odwiedziny*, *Przed odlotem*, *Batiar*), pisał też wspomnienia i poezje.

13 X
1953

W Dąbrowie urodził się **Stanisław Dziedzic** (zm. 8.04.2021 w Krakowie) – historyk literatury, kulturoznawca, publicysta. Od czasu studiów związany z Krakowem, pracował zawodowo jako dziennikarz, nauczyciel akademicki oraz w administracji samorządowej. W latach 1989–1998 był zastępcą dyrektora, a następnie dyrektorem wojewódzkich wydziałów ds. kultury i turystyki w Krakowie, w latach 2004–2016 pełnił funkcję dyrektora Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa, a w latach 2017–2021 dyrektora Biblioteki Kraków. Był autorem licznych artykułów, publikowanych na łamach czasopism: „Ruch Lite-

fol. Krzysztof Lis

racki”, „Renowacje i Zabytki”, „Alma Mater”, „Niepodległość i Pamięć”, „Kraków”, a także autorem książek, m.in.: *Teatr 38*, *Archipelag pięknych ludzi*, *Portrety niepospolitych*, *Kraków to jest wielka rzecz*. Był ponadto redaktorem i współautorem ponad stu książkowych wydawnictw zbiorowych. Został pochowany na Cmentarzu Salwatorskim.

15 X
1993

Na mocy uchwały Rady Miasta Krakowa **Czesław Miłosz** otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Krakowa. Uroczyste wręczenie dyplomu odbyło się 6 listopada 1993 w Pałacu Wielopolskich.

21 X
2013

Kraków uzyskał tytuł **Miasta Literatury UNESCO** – jako pierwszy słowiański i drugi nieanglojęzyczny ośrodek na świecie. Uzyskanie tytułu poprzedził kilkuletni proces aplikacyjny, a poparcie dla starań Krakowa wyrazili m.in. tacy pisarze jak Mario Vargas Llosa, Amos Oz, Orhan Pamuk czy Zadie Smith.

27 X
1913

W Tarnopolu urodził się **Kornel Filipowicz** (zm. 28.02.1990) – pisarz, scenarzysta, poeta. Dzieciństwo i młodość spędził w Cieszynie, po wojnie zamieszkał na stałe w Krakowie. Interesował się sztuką współczesną, obracał się w kręgach krakowskiej awangardy artystycznej. Jest znany przede wszystkim z krótkich form prozatorskich, pisał głównie opowiadania. Opublikował również kilka powieści, jest ponadto autorem kilku scenariuszy filmowych i dwóch tomów poezji. Przez wiele lat był związany z Wisławą Szymborską, ich korespondencja została opublikowana w zbiorze pt. *Listy. Najlepiej w życiu ma twój kot*. Został pochowany na Cmentarzu Salwatorskim.

27 X
1933

W Krakowie urodził się **Andrzej Czczot** (zm. 9.12.2012 w Warszawie) – grafik, twórca filmów animowanych, autor rysunków satyrycznych. Swoje prace publikował w czasopiśmie, m.in. w „Szpilkach”, „Polityce” i „Nie”. Projektował także liczne okładki i ilustracje książkowe, najczęściej dla Wydawnictwa „Śląsk”.

30 X
1923

W Jaworznie urodziła się **Halina Bittner-Szewczykowa** (zm. 29.11.2007 w Lubaczowie) – etnografka. Była długoletnim pracownikiem Muzeum Etnograficznego w Krakowie, znana biegła kilka języków obcych, brała udział w licznych ludoznawczych badaniach terenowych. Jako kostiumolog pomagała przy organizacji imprez folklorystycznych, prowadziła wykłady dla animatorów kultury. Wyniki swoich prac badawczych publikowała m.in. w „Roczniku Muzeum Etnograficznego w Krakowie”. Została pochowana na Cmentarzu Rakowickim.

| opracowanie: Małgorzata Kosmala

„Powiadają, że” to piękny spektakl!

„Powiadają, że” kiedy Radek Rak pisał swą książkę *Baśń o węzowym sercu albo wtóre słowo o Jakóbie Szeli*, raczej nie spodziewał się, że zostanie ona uhonorowana prestiżową literacką Nagrodą Nike (2020), a dwa lata później stanie się kanwą dla teatralnego przedstawienia na jednej z najważniejszych scen polskich – Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie. I stało się, wprawdzie z opóźnieniem i zmianą reżysera, ale spektakl *Baśń o węzowym sercu* w reżyserii Beniamina M. Bukowskiego miał premierę w Krakowie! Scenariusz na podstawie książki Radka Raka przygotowali, zapewne z niemałym trudem, bo wszystkich wątków nie da się przecież zaprezentować, Amadeusz Nosal i Beniamin M. Bukowski. Teatralna baśń toczy się w rytmie muzyki przygotowanej przez Annę Stelę, doskonale nawiązując do bajecznej scenografii stworzonej przez Aleksandrę Żurawską. W takim świecie, powsta-

łym z połączenia wydarzeń historycznych z opowieściami ludowymi, może się zdarzyć wszystko. „Powiadają, że” wystarczy zdobyć węzowe serce, a świat się diametralnie odmieni... Przekonał się o tym Jakób, kiedy stał się panem, a dotychczasowy pan – pańszczyźnianym chłopem... Z teatru wyszedłem zauroczony, z głową pełną pięknej muzy-

ki, z barwnymi obrazami w oczach. Aż nie do wiary, że to wszystko zmieściło się przy tak rozbudowanej scenografii na niewielkiej przecież Nowej Scenie. Spektakl będzie prezentowany w październiku, zachęcam do obejrzenia!

| Janusz M. Paluch

Baśń o węzowym sercu

Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej
Reżyseria – Beniamin M. Bukowski; scenariusz i dramaturgia – Beniamin M. Bukowski i Amadeusz Nosal; scenografia – Aleksandra Żurawska; kostiumy – Julia Ulman; muzyka – Anna Stela. Wystąpili: Magda Grąziowska, Paulina Kondrak, Zbigniew W. Kaleta, Grzegorz Mielczarek, Beata Paluch, Łukasz Stawarczyk, Łukasz Szczepanowski.
Premiera: 4.11.2022 r.

FISZKI (089.3)

Powieść i historia

Słowo *powieść* oznacza to, co *powiedział* ktoś konkretny, albo to, co do nas dotarło w ramie „powiadają, że...”. To są ważne źródła piśmiennictwa historycznego. Symptomatyczny więc jest wariant tytułu staroruskiej kroniki: *Powieść minionych lat*. Gdy przeczytamy go ahistorycznie, możemy się zastanowić, czy jest to powieść o latach, które minęły, czy też dosłowne głosy przeszłości, opowieść samych lat. Pierwsze polskie kroniki, w wielu naszych księgozbiorach obecne w postaci antologii *By czas nie zaćmił i niepamięć*, łączą relacje naocznych świadków i najstarsze podania przefiltrowane przez ich poglądy, potrzeby zleceniodawców oraz mody panujące w danej epoce.

Współtworzą więc naszą historię wątki legendarne, jak w opowieściach o smoku „całożercy”, motywacje i wydarzenia pod piórem kronikarza stojące się legendą, jak wiersz Anonima Galla (a może Weneccjanina) o cudownych dzięki św. Idziemu narodzinach księcia Bolesława Krzywoustego, w XX wieku przetłumaczony na rytmiczną prozę i w bigbitowo-balladowej wersji brawurowo zaśpiewany przez Ewę Demarczyk.

Bliższe nam czasowo powieści łączące historię z nie zawsze poświadczonymi źródłowo perypetiami pobocznych i głównych, często fikcyjnych bohaterów, wywodzą się z nurtu zapoczątkowanego przez Waltera

Scotta. W mistrzowski sposób adaptował tego rodzaju wzorce Sienkiewicz.

Jeśli jednak historia ma nas w naszych niepowtarzalnych czasach czegoś nauczyć, jako słynna *magistra vitae*, to może powinniśmy dziś czytać dającą nadzieję Hannę Malewską z jej *Przemija postać świata*. Dla odmiany zdrowy sceptycyzm wobec wielkich słów warto wzmocnić lekturą *Narrenturm* Andrzeja Sapkowskiego, a mimo to zasłuchać się w źródła naszych rodzinnych i narodowych historii, splot prawd i zmyśleń, jak w *Baśni o węzowym sercu* Radka Raka.

| Artur Czesak

Jabłeczna

Uważaj, jak lecisz, ty bocianie jeden z drugim! Jesteś na tych mokradłach gospodarzem, ale do prawosławnego monasteru w Jabłecznej przyjechaliśmy w gości i nie uchodzi, byś nas stąd przeganiał. Przybyliśmy tutaj w celach poznawczych i obiecujemy, że nie będziemy ci wchodzić w paradę. Pozwól więc, aby każdy z nas zajął się swoimi sprawami. Tak więc... do rzeczy!

Ponad 500 lat temu w starorzeczcu leniwej meandrującego Bugu wzniesiony został prawosławny klasztor i cerkiew. Ich lokalizacja jest oczywiście nieprzypadkowa. Jak wieść gminna niesie, pewnego dnia miejscowym rybakom ukazał się św. Onufry i wygłosił niezrozumiałe dla nich zdanie: „Już zawsze imię moje będzie tutaj chwalone”. Gdy parę dni później w to samo miejsce nurt rzeki przyniósł ikonę świętego, wszystko stało się jasne. Mieszkańcy uznali to wydarzenie za znak od niebios i postawili kapliczkę pod wezwaniem świętego, która z biegiem lat i dzięki fundacjom możnych protektorów urosła do rangi znaczącego ośrodka monastycznego. Obecnie zespół składa się z cerkwi, klasztoru, domu pielgrzyma i dzwon-

Monaster św. Onufrego

nicy spełniającej również funkcję bramy wejściowej. W pewnym oddaleniu od głównych obiektów znajdują się kaplice pw. Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny i Świętego Ducha. Całość wkomponowana jest w naturalny krajobraz o wybitnych walorach przyrodniczych. Tylko nieliczne jego fragmenty ukształtowała ręka człowieka. Szczególnie, wręcz mistyczne znaczenie ma skupisko dębów szypułkowych uznanych za pomnik przyrody. Według tradycji pierwsi mniisi zamieszkali w wydrążonych pniach starych dębów. Przy klasztorze działała szkoła ikonograficzna oraz szkoła dla psalmistów i dyrygentów cerkiewnych. Do tej pory ze

szczególną dbałością kultywowane są tam wielowiekowe tradycje śpiewu liturgicznego. Od początku istnienia po dzień dzisiejszy założenie klasztorne było i jest ważnym ośrodkiem pielgrzymkowym prawosławia.

Można odnieść wrażenie, że znaleźliśmy się gdzieś na końcu świata, poza czasem, w krainie zwierząt i ptaków, gdzie latem rządy sprawują stada wspomnianych na wstępie bocianów. To właśnie jest Podlasie. Być może to jest kraniec świata, ale jaki urokliwy!

**| Tekst: Anna Grychowska
| Zdjęcia: Michał Grychowski**

Dom namiestnika klasztoru

Matejko. Malarz i historia

Z inicjatywy Muzeum Narodowego w Krakowie Senat Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił rok 2023 Rokiem Jana Matejki. W 1879 r. Matejko należał do inicjatorów powołania Muzeum Narodowego w Krakowie i współpracował z nim do końca swoich dni. Jako malarz postanowił zilustrować dzieje Polski w obrazach – to swoista lekcja historii, artysta bowiem jest niewątpliwie najwybitniejszym przedstawicielem malarstwa historycznego, znanym przede wszystkim z wielkoformatowego malarstwa olejnego upamiętniającego waż-

ne wydarzenia narodowe. Przykładem takiej twórczości są jego sztandarowe dzieła *Bitwa pod Grunwaldem* czy *Hołd Pruski*, malowane z wielkim rozmachem – nie zobaczymy ich jednak na wystawie *Matejko. Malarz i historia* w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie. Zobaczymy tu natomiast ponad 300 obiektów, w tym obrazy mniejszego formatu znane i często reprodukowane w podręcznikach historii, szkice, rysunki, fotografie, ubiory i rekwizyty służące w procesie twórczym oraz medale, dyplomy i inne do-

kumenty podkreślające społeczne zasługi artysty. Ekspozycja jest podzielona kolorystycznie i tematycznie: na wejściu wita nas gablota z rekwizytami, zwiedzanie zaczynamy od sal szafirowych, przechodzimy przez czerwone, następnie błękitne, a kończymy na białych, co tematycznie wygląda następująco: *Cóż po malarzu w czasie marnym?*, *Młody Matejko*, *Narodiny artystycznego dziejopisa*, *Obrazowanie historii*, *W Europie Środkowo-Wschodniej, czyli gdzie?*, *Rzeczpospolita, ale czyja?* i *Cywilizacja, ale jaka?* – aranżację wystawy zawdzięczamy Magdalenie Palecznej.

Ekspozycja mogła zaistnieć dzięki prywatnym kolekcjonerom oraz wielu muzeom, które udostępniły swoje zbiory. Były to m.in. Muzea Narodowe w Gdańsku, Lublinie, Poznaniu, Warszawie, Wrocławiu, Muzeum Okręgowe w Toruniu, Muzeum Poleskie w Białymstoku, Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Śląskie w Katowicach, PAU, Zamek Królewski w Warszawie, a także Muzeum Sztuk Pięknych w Budapeszcie, Narodowe Muzeum Sztuki Współczesnej w Zagrzebiu, Lwowska Galerii Sztuki im. Borysa Woźnickiego. Wystawa dostępna do 7.01.2024 r. i jest to jedyna okazja, by obejrzeć te wszystkie obiekty skupione w jednym miejscu bez konieczności podróżowania po Polsce i Europie, do czego serdecznie zachęcam.

| Barbara Zajączkowska

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

GREETINGS CARDS

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Wystawa ręcznie zdobionych kartek okolicznościowych wykonanych przez seniorów w ramach zajęć z arteterapii organizowanych w Domu nr 4 Miejskiego Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Krakowie.

MOJA DROGA PRZEZ SYBERIĘ – WYSTAWA FOTOGRAFII MIROŚŁAWA JANOWSKIEGO

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 3, pl. J. Nowaka–Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Wystawa zdjęć w ramach cyklu *W drodze*, któremu patronuje Bronowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie.

SPOJRZENIA – WYSTAWA OBRAZÓW

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 16, ul. W. Eljasza–Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Wystawa prac Ewy Mazurkiewicz, Haliny Kamionki i Agnieszki Madej.

ŻYCIE W ZACHWYCIU – WYSTAWA PRAC MARTY SZCZEPANIK

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Wystawa malarstwa Marty Szczepanik. Artystka jest samoukiem, maluje najczęściej akrylami, lubi łączyć różne techniki malarskie. Jej obrazy są nieoczywiste i zawsze można dopatrywać się innego znaczenia.

OPOWIEŚĆ. BAŚNIE PO ZMROKU – JOANNA PYPŁACZ, ŁUKASZ GWIŹDŹ

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Wystawa dzieł malarskich oraz inspirowanych nimi utworów literackich.

Joanna Pypłacz – literaturoznawczyni, pisarka, poetka i fotografka, autorka powieści, wierszy, a także kilku opublikowanych opowiadań. Łukasz Gwiźdź – maluje głównie w technice olejnej. Prace autora stały się szerzej znane po pojawieniu się na licznych okładkach książek (np.

Lovecraft, Aickman, Miciński). W pracach naszyconych symbolami artysta eksperymentuje z fraktalami, złotym podziałem, wymiarami, czasem i przestrzenią.

MARTA BOGUSZ – MALARSTWO I RYSUNEK

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa prac Marty Bogusz, która z zawodu jest architektką i konserwatorką, a z zamiłowania malarką, poetką i fotografką. W pracach uwiecznia obrazy ludzi i ich uczucia oraz otaczającą przyrodę.

LAGUNA, CZYLI GALERIA JEDNEGO OBRAZU

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Prezentacja obrazu Krzysztofa Baścika. Artysta lubi eksperymentować z różnymi formami przekazu artystycznego. W szczególności tworzy obrazy abstrakcyjne z wykorzystaniem farb akrylowych oraz różnych narzędzi i technik. Prezentowany obraz namalowany jest techniką pouringu.

ANIOL BABIEGO LATA – WYSTAWA PRAC JACKA OŻOGA

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wystawa w cyklu *Rok z Aniołami Jacka Ożoga*. Autor jest grafikiem, malarzem i rzeźbiarzem. Tworzy instalacje, płaskorzeźby, reliefy i kartki świąteczne. Jest uczniem i wieloletnim współpracownikiem prof. Witolda Chomicza. Prowadzi grupę malarską *Otwarta Pracownia Malarska*.

NAJMILSI – WYSTAWA PRAC BRONOWICKIEGO STOWARZYSZENIA PRZYJACIÓŁ SZTUK WSZELKICH W KRAKOWIE

2–26 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 22, ul. H. Sienkiewicza 2, tel. 797 301 004

Bronowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie działa na rzecz ochrony i rozwoju kultury i sztuki polskiej, zachowania tradycji narodowych, regionalnych (Bronowice), pomocy artystom sztuk wszelkich poprzez organizowanie wystaw malarskich, wernisaży, spotkań ak-

torskich, koncertów, wieczorów poetycko-muzycznych, warsztatów plastycznych, spotkań integracyjnych i plenerów.

BARWY RZEKI – WYSTAWA PRAC JAGODY KASZUBY

2–14 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Wystawa w cyklu *Rodzinne pasje*. Jagoda Kaszuba – doktor nauk medycznych – pracuje jako specjalista pediatrii i alergologii. Malarstwo jest jej pasją od dziecięcych lat, najchętniej tworzy w plenerze w rodzinnej okolicy. Tematyka prezentowanej wystawy krąży wokół dwóch rzek: Tanwi i Sanu. W jej portfolio znajdują się rysunki tworzone ołówkiem, węglem, pastelami, obrazy malowane akwarelą. Najchętniej sięga jednak po technikę olejną i akrylową.

BAGIENKA Z DRWINKI – WYSTAWA ILUSTRACJI ANNY PABIAN

2–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 40, ul. Łużycka 55, tel. 797 024 017

Wystawa ilustracji do opowiadania Agnieszki Mędrék *Bajki o Bagience* pochodzącego z *Przewodnika po Parku Rzecznym Drwinka*.

NA SYGNALE. WYSTAWA MODELI WOZÓW STRAŻACKICH

2–30 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Wystawa modeli wozów i akcesoriów strażackich pochodzących z kolekcji Marcina Wierbińskiego.

ODCIENIE CISZY

5–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Wystawa malarstwa artystów z Małopolskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury w Krakowie.

MODERNIZM PO KRAKOWSKU CZ. 1 – WYSTAWA FOTOGRAFII RED. JACKA BALCEWICZA

16–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47, tel. 797 024 005

Prezentacja kilkudziesięciu zdjęć obiektów architektury modernistycznej obecnych w przestrzeni Krakowa. Zdjęcia wykonane przez Jacka Balcewicza, fotografa i dziennikarza miesięcznika „Kraków i Świat”.

TERAPIA

20–31 października w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 4, ul. S. Bobrowskiego 11, tel. 12 412 76 91

Wystawa obrazów Wojciecha Odsterczyła wykonanych kredkami pastelowymi.

JESIENNE LIŚCIE

2 października, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Warsztaty haftu matematycznego dla dzieci powyżej 6 lat. Uczestnicy nauczą się wyszywać kolorowe jesienne liście. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

STADO – PROMOCJA TOMU POETYCKIEGO SABINY KLAK

2 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Sabina Klak – leszczyńska poetka i autorka tekstów piosenek. Zadebiutowała w 1998 roku tomikiem *Refleksje*. Od tamtego czasu wydała siedem kolejnych zbiorów wierszy: *A ponieważ wiem kim jestem*, *Na skrzydłach nut*, *Podyktowane*, *Bujać w obłokach* i *Kwiat wycięty z Raju*, *Tańczę z Derwiszem* i *Jasno-widzenie*. Jej wiersze były publikowane w lokalnych czasopiśmie, zeszytach literackich i almanachach. W 2018 roku wydana została płyta *Próg iluzji* z jej tekstami. Współpracuje z wieloma zespołami i jest wiceprezeską Stowarzyszenia Sztuka dla Wszystkich. Prowadzenie: Danuta Perier-Berska.

KAWKA Z WISŁAWĄ

3 października, godz. 16.30

Filia nr 43, ul. gen. J. Jasińskiego 32, tel. 797 024 002

Spotkanie wokół poezji Wisławy Szymborskiej. Wspólne czytanie wierszy oraz rozmowa. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 43.

LEGENDA ZADWÓRZA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ I DOKUMENTÓW RODZINNYCH – ŚCIBOR SZPAK

3 października, godz. 17.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Prowadzenie: dr Anna Stengl.

GREETINGS CARDS

3 października, godz. 17.30

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Wernisaż wystawy ręcznie zdobionych kartek okolicznościowych wykonanych przez seniorów w ramach zajęć z arteterapii organizowanych w Domu nr 4 Miejskiego Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Krakowie.

NIESFORNE ZWIERZAKI – ŚWIATOWY DZIEŃ ZWIERZĄT

4 października, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie adresowane do dzieci w wieku przed-szkolnym i wczesnoszkolnym. Zajęcia przygotowano w oparciu o opowiadania z serii *Misia i jej mali pacjenci*. Uczestnicy dowiedzą się, jak dbać o zwierzęta, a także rozwiążą quiz.

Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022.

GRAMY W PLANSZOWE!

4 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych. Spotkanie dla dzieci w wieku 4–6 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

ZAPACH DOLARÓW – WIECZÓR AUTORSKI ADAMA TOMCZYKA

4 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Książkę *Zapach dolarów* tworzy cykl reportaży i opowiadań o trwającym przez cały XX wiek zjawisku polskiej emigracji za Atlantyk, do Stanów Zjednoczonych. O perypetiach wyjazdowych – barwnych i skomplikowanych zwłaszcza w epoce PRL-u, o nadziejach i rozterkach emigrantów, o polskim Chicago i o spotkaniach z wybitnymi postaciami amerykańskiej Polonii, opowiada naczynny świadek wielu opisanych w książce historii. Prowadzenie: Józef Baran.

KLUB DOJRZAŁEGO CZYTELNIA

5 października, godz. 11.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Spotkanie w ramach Klubu Dojrzałego Czytelnika. Uczestnicy porozmawiają na temat postaci i twórczości Andrzeja Bobkowskiego, którego – wydane w 1957 roku – *Szkieł piórkiem. Francja 1940–1944* pozostają przykładem najwybitniejszych pozycji XX-wiecznej polskiej diarijstki.

ODCIENIE CISZY

5 października, godz. 16.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Wernisaż i wieczór poezji z udziałem członków Małopolskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury w Krakowie. Wydarzenie nawiązuje do tegorocznego hasła Nocy Poezji: „Milczenie i cisza w poezji”.

PO CO NAM LAS

5 października, godz. 16.00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci, ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Zajęcia edukacyjno-przyrodnicze dotyczące roli ekosystemów leśnych we współczesnym świecie, ich wpływu na stężenie pyłów w powietrzu i natężenie hałasu. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Wypożyczalni dla dzieci Filii nr 21.

GŁUSZA – WIECZÓR AUTORSKI ANNY GOC SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

5 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

W książce Anny Goc – dziennikarki „Tygodnika Powszechnego” i laureatki Stypendium im. Ryszarda Kapuścińskiego – do głosu dochodzą oso-

by, które nie słyszą. Opowiadają o swoim życiu, wymogach Rzeczypospolitej Polskiej i trudnościach, na jakie natrafiają podczas wykonywania wielu zwyczajnych rzeczy. Spotkanie tłumaczone na Polski Język Migowy. Dla osób niedosłyszących dostępna będzie pętla indukcyjna.

Prowadzenie: Marcin Żyła.

Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022.

OPOWIEŚĆ. BAŚNIE PO ZMROKU – WERNISAŻ WYSTAWY

5 października, godz. 18.00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Wernisaż wystawy prac Łukasza Gwiźdza oraz spotkanie z autorami utworów literackich inspirowanych tych pracami np. Joanną Pypłacz – literaturoznawczynią i poetką.

CICHE PISANIE O GŁOŚNYCH SPRAWACH

6 października, godz. 17.00

Filia nr 3, pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Pisanie wierszy na żywo, w duchu poezji minimalistycznej, nawiązującej do twórczości Ryszarda Krynickiego, w myśl zasady: minimum słów, maksimum treści. Moderatorzy proponują uczestnikom trzy tematy (do wyboru), które staną się motywem przewodnim. Trzy najlepsze utwory opublikowane zostaną w miesięczniku „Biblioteka Kraków. Informator Czytelniczo-Kulturalny”. Wydarzenie organizowane w ramach Nocy Poezji. Zapisy przez formularz dostępny na www.biblioteka.krakow.pl.

UCIECZKA NIEDŹWIEDZICY – SPOTKANIE AUTORSKIE Z JOANNĄ BATOR

6 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Joanną Bator – jedną z najważniejszych polskich pisarek, laureatką prestiżowych nagród, m.in. Nagrody Literackiej Nike oraz Nagrody im. Hermana Hessego. Pisarka jest autorką bestsellerów tłumaczonych na wiele języków, w tym zekranizowanego *Ciemno, prawie noc*. Rozmowa wokół książki *Ucieczka niedźwiedzicy*. Prowadzenie: Łukasz Wojtusik. Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022.

MARTA BOGUSZ – MALARSTWO I RYSUNEK

6 października, godz. 18.00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych, ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Wernisaż wystawy prac Marty Bogusz i spotkanie z artystką, którą z zawodu jest architektką i konserwatorką, a z zamiłowania malarką, poetką i fotografką. W pracach stara się uwiecznić obrazy ludzi i ich uczuć, a także otaczającą przyrodę.

NIC DWA RAZY

7 października, godz. 9.00–14.00

Filia nr 52, os. Na Stoku 1, tel. 505 299 818

Zabawa poetycka dla dzieci oraz dorosłych polegająca na indywidualnym lub zespołowym stworzeniu własnego utworu. Uczestnicy zabawy otrzymają pudełko z ukrytymi słowami pochodzącymi z wierszy Wisławy Szymborskiej. Zadaniem będzie ułożenie z dostępnych słów nowego autorskiego wiersza, który zaprezentowany zostanie w poetyckiej galerii, przygotowanej specjalnie na tę okazję. Wydarzeniu towarzyszyć będzie wystawa zdjęć Joanny Hejlander przedstawiających noblistkę.

(Z)RĘCZNI

7 października, godz. 9.15–13.45

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznaniem różnych technik prac ręcznych.

POJEDYNEK O SPLENDOR

7 października, godz. 10.00–16.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Turniej gier planszowych dla młodzieży i dorosłych. Uczestnicy, w dwóch kategoriach wiekowych rozegrają partie gier *Splendor* oraz *7 cudów świata: pojedynek*. Regulamin oraz szczegółowe informacje dostępne w Filii 48 oraz na stronie www.biblioteka.krakow.pl. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48. Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022.

LONDYŃSKA ZAGADKA – GRA TERENOWA PO BIBLIOTECE Z SHERLOCKIEM I ENOLĄ HOLMES

7 października, godz. 16.00–18.30

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

7 października 1885 roku w londyńskich gazetach pojawiła się wstrząsająca wiadomość: burmistrz Londynu zaginął. Policja prowadzi śledztwo, ale sprawą zainteresowało się również słynne rodzeństwo – Sherlock i Enola Holmes. Detektywi potrzebują jednak pomocy. Chcesz zostać ich stażystą? Przybądź do XIX-wiecznego Londynu i odbądź szkolenie na detektywa. Pomóż Holmesom w rozwiązaniu zagadki, podążaj za poszlakami, poznaj londyńskie uliczki i ich mieszkańców. Kandydatów na detektywów zapraszamy do stawienia się pod Big Benem przy ul. Powroźniczej 2. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Bibliotece Głównej.

GALA WRĘCZENIA NAGRÓD WYRÓŻNIONYM W KONKURSIE IM. ANNY ŚWIRSZCZYŃSKIEJ NA KSIĄŻKOWY DEBIUT POETYCKI 2023

NOC POEZJI

7 października, godz. 17.30

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Jury, obradujące w składzie: dr Bronisław Maj – przewodniczący, prof. Krzysztof Biedrzycki, prof. Dorota Kozicka, dr Małgorzata Lebda, zdecydowało o przyznaniu trzech równorzędnych wyróżnień: Sylwii Chutnik za zestaw pt. *Pobi-*

te gary, Oldze Juskowiak za zestaw pt. *Podlewam schody*, Elżbiecie Sali-Hońbucowicz za zestaw pt. *Umysł goi się powoli*. Wieczór poetycki z udziałem wyróżnionych.

Prowadzenie: Bronisław Maj.

CICHE PISANIE O GŁOŚNYCH SPRAWACH

7 października, godz. 17.00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Pisanie wierszy na żywo, w duchu poezji minimalistycznej, nawiązującej do twórczości Ryszarda Krynickiego, w myśl zasady: minimum słów, maksimum treści. Moderatorzy zaproponują uczestnikom trzy tematy (do wyboru), które staną się motywem przewodnim pisanych wierszy. Trzy najlepsze utwory opublikowane zostaną w miesięczniku „Biblioteka Kraków. Informator Czytelniczo-Kulturalny”. Wydarzenie organizowane w ramach Nocy Poezji. Zapisy przez formularz dostępny na www.biblioteka.krakow.pl.

DZIEŃ BIEDRONKI

10 października, godz. 15.00–19.00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia w cyklu *Zróbmy sobie Dzieło Sztuki!* Uczestnicy wykonają papierową biedronkę na liściu.

SPOTKANIE OTWARTEGO KOŁA AUTORÓW

10 października, godz. 17.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Prezentacja twórczości.

Prowadzenie: Danuta Perier-Berska.

PLANSZOWE WIECZORKI

10 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla dzieci w wieku od 9 do 12 lat. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

DZIEŃ DRZEW

11 października, godz. 15.30–18.30

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zajęcia plastyczne dla dzieci. Uczestnicy wykonają drzewa z papieru i liści, poznają książki o drzewach i innych roślinach oraz dowiedzą się, które liście należą do jakiego drzewa.

URODZINY KUBUSIA PUCHATKA

11 października, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wysłuchają opowiadania o przygodach mieszkańców Stumilowego Lasu i wykonają portret jubilata.

LASY RÓWNIKOWE

11 października, godz. 17.00

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Pierwsze spotkanie w cyklu *Biblioteczne podróże od lasów równikowych do pustyni lodowych*. Zaję-

cia edukacyjno-plastyczne dla dzieci w wieku od 6 do 9 lat. W czasie kolejnych spotkań uczestnicy zapoznają się z wybranymi strefami krajobrazowymi Ziemi oraz wykonują prace plastyczne nawiązujące do tematyki zajęć. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 24.

PTAKI CUDAKI

11 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Warsztaty plastyczne dla dzieci powyżej 4. roku życia. Uczestnicy wykonają z liści, patyków i materiałów wtórnych postacie różnych gatunków ptaków. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

OPOWIEM WAM O MUZYCE

11 października, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Wspólne czytanie dzieci i rodziców w cyklu *Klub Słuchającego Malucha*. Uczestnicy posłuchają opowiadania o *Muzyce*, a także kilku utworów muzyki klasycznej. Zatańczą belgijkę i wykonają wspólną pracę plastyczną.

POZNAJEMY KOSMOS

11 października, godz. 17.30

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Warsztaty plastyczne dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat. Uczestnicy poznają Układ Słoneczny i nazwy planet, wezmą udział w zabawie w kosmonautów oraz wykonają raketę z materiałów wtórnych.

Z PRZYJACIELEM RADĘ DASZ

12 października, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie w cyklu *Nasi książkowi ulubieńcy*. Uczestnicy wysłuchają opowiadania o przyjaźni Kubusia Puchatka, Prosiaczka i Tygrysa, wezmą udział w zabawie ruchowej i wykonają pracę plastyczną.

KONIEC WIDZENIA – WIECZÓR AUTORSKI MARTY PÓŁTORAK

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

12 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Marta Półtorak to dziennikarka, poetka, historyczka, animatorka kultury, bankowiec. Wydała tomiki poetyckie: *Transmisje na żywo*, *Księżycowe łąki*, *Sztuka Sprzedaży*, *Wersal show*, *Adrenalina* oraz *Koniec widzenia*. Recenzuje i podkreśla sztukę wizualną w przestrzeni internetowej ART o SZTUCE. Współpracowała z wieloma instytucjami kultury w Polsce oraz z pisarzami i artystami z USA, Europy i Izraela. Jest członkiem Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Prowadzenie: Jadwiga Malina.

BAJU BAJ Z KAMISHIBAI
13 października, godz. 17.00

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym. Uczestnicy wysłuchają opowiadania *Groszki* Françoise Malnuit, przedstawionego przy pomocy techniki kamishibai oraz posadzą własne ziarenka groszku, aby obserwować cykl wzrostu rośliny.

GRA-MY!
14 października, godz. 10.00–13.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe. Spotkanie dla młodzieży od 12. roku życia.

DYSKUSYJNY KLUB KOMIKSU #3
16 października, godz. 17.00–19.00

Filia nr 31, Punkt biblioteczny, ul. Zachodnia 7/3a, tel. 797 024 021

Wydarzenie dla wszystkich, którzy chcą rozmawiać o komiksach, wymienić się opiniami i poznać innych fanów komiksów. Uczestnicy zapoznają się z bogatą ofertą komiksów dostępnych w Punkcie bibliotecznym.

**KOŚCIOŁY DREWNIANE W POLSCE –
PROMOCJA KSIĄŻKI PIOTRA KRASNEGO**
16 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Najstarsze zachowane kościoły drewniane na ziemiach polskich pochodzą z XV i XVI wieku. Prezentują jednolite rozwiązania architektoniczne, wypracowane i udoskonalane w poprzednich stuleciach. Autorowi, profesorowi Piotrowi Krasnemu, udało się niełatwe zadanie wybrania około 60 reprezentatywnych przykładów tego budownictwa. Prowadzenie: Piotr Słabek – Wydawnictwo M.

DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI DLA DOROSŁYCH
17 października, godz. 12.00

Filia nr 24, ul. Na Błonie 13 d, tel. 797 301 009

Spotkanie organizacyjne i inauguracyjne Dyskusyjny Klub Książki dla Dorosłych w Filii nr 24. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 24.

MORSKA PRZYGODA
17 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia dla dzieci w wieku od 7 do 9 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentu książki *Hela Foka. Historie na fali* Renaty Kijowskiej, obejrzą krótką prezentację na temat Morza Bałtyckiego, wezmą udział w zabawach związanych z tematem i wykonają pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

**BIERZ I CZYTAJ... – PREMIERA KSIĄŻKI
ZOFII AGNIESZKI KŁAKÓWNY**
17 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Zofia Agnieszka Kłakówna to polonistka, doktor habilitowana nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa – dydaktyki literatury, nauczycielka języka polskiego z praktyką na wszystkich poziomach nauczania szkolnego, nauczycielka akademicka, autorka podręczników. Poza książkami opublikowała wiele artykułów z zakresu literaturoznawstwa i dydaktyki języka polskiego w profesjonalnych czasopiśmie. Prowadzenie: Piotr Kołodziej.

**PRZEWIETRZAMY SZAFĘ NA JESIEŃ –
WYMIANA GARDEROBY I AKCESORIÓW**
18 października, godz. 10.00–18.00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Wymiana ubrań, torebek, szali w bibliotece dla małych i dużych kobiet. Wydarzenie organizowane w cyklu *Matka z córką w bibliotece*.

KASZTANOWA FARMA
18 października, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Uczestnicy wykonają figurki z kasztanów i innych darów jesieni.

PSI PARK SOFII OKSANEN
18 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Uczestnicy omówią książkę nagradzanej fińskiej pisarki Sofii Oksanen. Opowieść o nierównościach we współczesnym świecie, marzeniach, wyzysku i strachu. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

**PERON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW
ON-LINE**
18 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką” ON-LINE, tel. 512 455 260

Mistrz na Peronie: Michał Janusziewicz. Prowadzenie: Michał Piętniewicz.

KROWODRZA SUBIEKTYWNIEM PO RAZ TRZECI
18 października, godz. 18.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Krowodrza subiektywnie. Nie tylko futbol. Zawodowcy, amatorzy, kibice to trzecia i ostatnia książka autorskiego cyklu Janusza Miki. Tym razem przemieszczamy się na stadiony i do sportowych hal, ale też na szkolne boiska i do parków; wszędzie tam, gdzie od z górą 130 lat uprawia się sport w dzielnicy Krowodrza. Spotkanie poprowadzi red. Bartosz Karcz („Dziennik Polski”, „Gazeta Krakowska”), znany dziennikarz sportowy, również krowodrzanin. Jest także autorem wstępu do książki.

PRZYGODY PIPPI SKARPETKI
19 października, godz. 9.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spektakl Studia Teatralnego KRAK-ART. Dzieci w trakcie widowiska poznają znaki drogowe i podstawowe zasady ruchu drogowego, dowiedzą się, jak ważne jest to, aby nawzajem się słuchać, uczyć od siebie i przede wszystkim szanować, bez względu na to, ile ma się lat. Spotkanie finansowane ze środków Rady Dzielnicy II Grzegorzki.

PSIJACIEL W BIBLIOTECIE
19 października, godz. 9.30

Filia nr 55, os. Teatralne 25, tel. 12 644 40 46

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym. Spotkanie z Natalią Nebeluk i jej niepełnosprawnym psem. Spotkanie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 55.

**TROP W TROP – CZYLI POZNAJEMY
SARNY, JELENIE, DZIKI I INNE
ZWIERZĘTA LEŚNE ORAZ ICH TROPY**
19 października, godz. 16.30

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Zajęcia dla dzieci powyżej 4. roku życia. Dzieci dowiedzą się, czego w drzewie szukają dzięcioły, czym różnią się rogi od poroży i czy sarna jest żoną jelenia. Uczestnicy będą mieli możliwość zobaczyć prawdziwe poroże jelenia, parostki sarny oraz specjalne ceramiczne odlewy z tropami zwierząt, wykonają także medale z masy solnej z odciskami tropów zwierząt. Zajęcia finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 54.

**PRZYRODA ANTARKTYKI I PRACA NA WYSPIE
KRÓLA JERZEGO W ANTARKTYCE**
19 października, godz. 17.00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Spotkanie z pisarzem i podróżnikiem Damianem Czajką. Autor opowie o swojej podróży do Antarktyki oraz pracy pisarskiej. Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022.

**GERDA – WIECZÓR AUTORSKI
KRZYSZTOFA A. ZAJASA**
SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

19 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Promocja książki *Gerda* – trzeciego tomu trylogii pomorskiej.

Krzysztof A. Zajas to literaturoznawca, kulturoznawca, profesor polonistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Autor znakomitej kryminalnej trylogii grobiańskiej: *Ludzie w nienawiści*, *Mroczny krąg* oraz *Z otchłani*, a także doskonale przyjętej powieści *Oszpiczyn*, nominowanej do Nagrody Wielkiego Kalibru. Ulubionym pisarzem Krzysztofa A. Zajasa jest Stephen King i podobnie jak jego mistrzowi przyświeca mu zasada: książka ma być do czytania. Prowadzenie: Łukasz Wojtusik.

TERAPIA

20 października, godz. 17.30

Filia nr 4, ul. S. Bobrowskiego 11, tel. 12 412 76 91

Wernisaż wystawy obrazów Wojciecha Odsterczyła wykonanych kredkami pastelowymi.

NOCNY MARATON TAŃCA – WIECZÓR AUTORSKI JAKUBA CIEĆKIEWICZA

20 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

„Ta książka, *Nocny maraton tańca*, napisała się sama. Ja tylko uderzałem w klawisze. Przed oczami widziałem wyjaskrawione przez narkotyki obrazy natury, które łączyły się z perspektywą zbawienia. Byłem na pograniczu życia. I stąd spokojnie obserwowałem przeszłość” – Jakub Ciećkiewicz.

Prowadzenie: Jadwiga Malina.

Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022.

AKCJA DLA ZWIERZAKÓW

21 października, godz. 9.00–14.00

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Filia nr 31, ul. J. K. Przybył 10, tel. 797 024 026

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Filia nr 50, os. Kościuszkowskie 5, tel. 12 648 79 46

Filia nr 56, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43, tel. 12 644 40 72

Zbiórka lekarstw, legowisk, suchej i mokrej karmy dla psów i kotów będących pod opieką Stowarzyszenia Dog Rescue. Darczyńcy w podziękowaniu otrzymają książki.

AKCJA DLA ZWIERZAKÓW

21 października, godz. 9.00–18.00

Filia nr 21, Czytelnia Naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Zbiórka lekarstw, legowisk, suchej i mokrej karmy dla psów i kotów będących pod opieką Stowarzyszenia Dog Rescue. Darczyńcy w podziękowaniu otrzymają książki.

(Z)RĘCZNI

21 października, godz. 9.15–13.45

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie dla osób zainteresowanych poznaniem różnych technik prac ręcznych.

TO JEST GUS, CZYLI PIES – MARUDA

21 października, godz. 11.00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Warsztaty dla dzieci. Uczestnicy wysłuchają zabawnej historyjki o najmarudniejszym psie świata, a w bibliotece poszukają kiełbasek, czyli ulubionego przysmaku Gusa. Dzieci poznają m.in. zasady żywienia czworonożnych przy-

jaciół i porozmawiają o gorszych humorach nie tylko wśród zwierząt.

ZWIERZĘTA W TWÓRCZOŚCI KORNELA FILIPOWICZA I WISŁAWY SZYMBORSKIEJ

21 października, godz. 13.00

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Prelekcja poświęcona tematowi zwierząt w twórczości Wisławy Szymborskiej i Kornela Filipowicza. Wykład poprowadzi Jacek Rozmus, historyk literatury, profesor Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Autor rozpraw, studiów i szkiców poświęconych twórczości Andrzeja Bursy, Stanisława Czyżca, Zbigniewa Herberta, Andrzeja Kuśniewicza i Emila Zegadłowicza. Wydarzenie organizowane w Roku Wisławy Szymborskiej.

WIELKI BRAT ZACHÓD – WIECZÓR AUTORSKI KATARZYNY TURAJ-KALIŃSKIEJ

23 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Katarzyna Turaj-Kalińska to poetka, eseistka, nowelistka pisząca dla dorosłych i dzieci. Autorka jedenastu książek, m.in.: *Słabość*, *Narzekania Rzeki*, *Przepraszam, czy tu głaszczq?*, *Bracia Strach*, *Szept nad szeptami*. Książka powstała w poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie, czy Polska należy do Zachodu, a jeśli tak, to czy Zachód o tym wie. Pół wieku doświadczeń podróży i emigracyjnych artystycznej rodziny krakowskiej w jednym tomie. Od Szwecji po Włochy, od Brukseli po Lwów. Oczarowania i rozzarowania cywilizacją europejską.

DZIEŃ REKINA

24 października, godz. 15.00–19.00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia w cyklu *Zróbmy sobie Dzieło Sztuki!* Uczestnicy wykonają papierowego rekina. Przygotowana zostanie wystawa książek na temat drapieźników.

POEZJA A MUZYKA – WIECZÓR AUTORSKI ROBERTA MARCINKOWSKIEGO

24 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wieczór autorski Roberta Marcinkowskiego połączony z prezentacją autorskiej płyty *Grelland Song*.

DETEKTYW POZYTYWKA I INNI – SPOTKANIE Z GRZEGORZEM KASDEPKĘ

25 października, godz. 12.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Spotkanie z Grzegorzem Kasdepką – popularnym autorem książek dla dzieci np. *Detektyw Pozytywka*, *Potworak i inne ko(s)miczne opowieści*, *Tylko bez całowania! Czyli jak sobie radzić z niektórymi emocjami*. Spotkanie organizowane w ramach projektu *Dyskusyjne Kluby Książki w Małopolsce w roku 2023* realizowanego przy

wsparciu finansowym Instytutu Książki. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

PUDEŁKA NA DROBIAZGI – ZAJĘCIA DLA SENIORÓW

25 października, godz. 12.00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Cykliczne zajęcia dla seniorów pt. „Środek motyka”. Podczas warsztatów uczestnicy ozdobią pudełka na drobiazgi techniką kolażu.

ORIGAMI – SZCZEKAJ Z NAMI

25 października, godz. 14.00–15.00

Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dzieci, ul. Królewska 59, tel. 797 301 020

Zajęcia z okazji Dnia Origami i Dnia Kundelka dla dzieci od 5. roku życia wraz z rodzicami. Uczestnicy wykonają pieski metodą origami.

DZIEŃ KUNDELKA

25 października, godz. 15.30–18.30

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zajęcia plastyczne dla dzieci. Uczestnicy wykonają papierowego kundelka i poznają książki, których bohaterami są psy.

LEGENDY POLSKICH MIAST – GDAŃSK

25 października, godz. 17.00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Spotkanie adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Podczas zajęć zostaną zaprezentowane legendy związane z Gdańskiem. Uczestnicy wykonają prace plastyczne dotyczące wysłuchanych legend oraz poznają ciekawostki i najważniejsze fakty związane z historią omawianego miasta.

DETEKTYW POZYTYWKA I INNI – SPOTKANIE Z GRZEGORZEM KASDEPKĘ

25 października, godz. 17.00

Filia nr 46, ul. B. Limanowskiego 4, tel. 12 20 20 650

Spotkanie z Grzegorzem Kasdepką – popularnym autorem książek dla dzieci np. *Detektyw Pozytywka*, *Potworak i inne ko(s)miczne opowieści*, *Tylko bez całowania! Czyli jak sobie radzić z niektórymi emocjami*.

PTAKI CUDAKI

25 października, godz. 17.00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Warsztaty plastyczne dla dzieci powyżej 4. roku życia. Uczestnicy wykonają z liści, patyków i materiałów wtórnych postacie różnych gatunków ptaków. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

OPOWIEŚCI FOTOGRAFISTÓW

25 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Prowadzenie: Ewa Kozakiewicz.

SPOTKANIE AUTORSKIE Z PIOTREM LIPIŃSKIM

25 października, godz. 18.00

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Spotkanie z autorem książki *Wasilewska. Czarno-biała*. Wanda Wasilewska to dla jednych re-negatka, kolaborantka i zdradczyni, a dla drugich – bohaterka, wybawicielka, dzielna przywódczyni Polaków w ZSRR. Piotr Lipiński – autor kilkunastu reporterskich książek opowiadających o Polsce Ludowej. Specjalizuje się w historii polskiego komunizmu. Wyróżniany przez Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich i nominowany do nagrody Grand Press. Prywatnie technologiczny gadżeciarz, triathlonista i fotograf. Spotkanie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022.

W ŚWIECIE PRZYRODY

26 października, godz. 11.30

Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Zajęcia dla dorosłych z Joanną Kralką-Frycz. Uczestnicy dowiedzą się, jak obserwować przyrodę i jak ważną rolę pełni w niej każde zwierzę. Zaprezentowane zostaną eksponaty, zdjęcia, modele, spreparowane owady i nagrania z odgłosami zwierząt. Każdy uczestnik będzie miał możliwość wykonania własnego atlasu przyrodniczego. Spotkanie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 54.

SPOTKANIE Z JUSTYNĄ BEDNAREK

26 października, godz. 17.30

Filia nr 30, ul. Dziewiarzy 7, tel. 797 024 008

Spotkanie z Justyną Bednarek – autorką serii książek o przygodach wyjątkowych i sympatycznych skarpetek. Wydarzenie organizowane we współpracy z Klubem Tyniec Centrum Kultury Podgórze, a finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 30.

WRĘCZENIE NAGRODY KRAKOWSKA KSIĄŻKA MIESIĄCA

SALON LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

26 października, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wręczenie nagrody za książkę *Na Szewskiej. Sprawa Stanisława Pyjasa* Cezarego Łazarewicza. Książka Cezarego Łazarewicza to wielowątkowy, brawurowo skonstruowany reportaż, który trzyma czytelnika w napięciu niczym porywający thriller czy kryminał. Autor opierając się na dokumentach milicji i prokuratury, a także wspomnieniach świadków, skrupulatnie odtwarza przebieg wydarzeń i późniejszego śledztwa wyjaśniającego okoliczności tragicznej śmierci krakowskiego studenta politechniki, Stanisława Pyjasa. Prowadzenie: Waclaw Krupiński.

NAJMILSI

26 października, godz. 18.00

Filia nr 22, ul. H. Sienkiewicza 2,
tel. 797 301 004

Finisaż wystawy prac Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie.

CHODŹ, NARYSUJ MI LAS – WARSZTATY Z TOMASZEM SAMOJLIKIEM

27 października, godz. 12.00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Warsztaty z rysowania lasu i leśnych zwierzątek dla dzieci w wieku od 6 do 10 lat. Spotkanie oparte na książkach Żubr Pomponik, *O rety! Przyroda, Pikotek chce być odkryty* oraz komiksach *Ryjówka przeznaczenia* i *Umarły las*. Warsztaty pokażą, jak

w prosty sposób narysować las i zamieszkujące go zwierzęta. Uczestnicy dowiedzą się od Tomasa Samojlika wielu zaskakujących rzeczy o zwyczajach i zachowaniach zwierząt oraz o tym, jak niezwykle jest las. Spotkanie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2022. Zapisy przez formularz dostępny na www.biblioteka.krakow.pl.

POCIĄG DO LITERATURY, CZYLI ROZMOWA Z AUTOREM BLOGA LITERACKA PKP-JAZDA

27 października, godz. 17.00

Filia nr 3, pl. J. Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Spotkanie w cyklu *Peron kulturalny*. Rozmowa z autorem bloga Literacka PKP-Jazda. Wydarzenie adresowane do dorosłych i dzieci od 10. roku życia, a także dla miłośników książek i kolei. Zapisy mailowe i telefoniczne w Filii nr 3.

Witold Kozłowski
Marszałek Województwa Małopolskiego

Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa

Marek Lasota
Dyrektor Muzeum AK w Krakowie

zapraszają

Z wizytą u cioci Antosi

od 21 września 2023 r.

Muzeum AK w Krakowie,
ul. Wita Stwosza 12

INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

JACEK MAJCHROWSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA

**15. Międzynarodowy
Festiwal Literatury
im. Josepha Conrada**

**MIASTO
KRAKÓW
23 - 29.10.2023**

conradfestival.pl

organizatorzy

 kbf:

 KRAKÓW
MIASTO LITERATURY
UNESCO

 **FUNDACJA
TYGODNIKA
POWSZECHNEGO**

dofinansowanie

 **Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

**Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego pochodzących
z Funduszu Promocji Kultury**

partnerzy strategiczni

 **TYGODNIK
POWSZECHNY**

allegro

partnerzy

 **INSTITUT
FRANÇAIS**

24

 **INSTITUT
FRANÇAIS**

 **ACADÉMIE
GONCOURT**

 TARGI KSIĄŻKI
w Krakowie

 **Biblioteka
Kraków**

patroni medialni

 **RMF
CLASSIC**

 wyborcza.pl

 KSIAŻKI

 literatury

CZAS